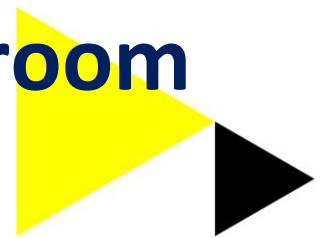

Pabo HvA

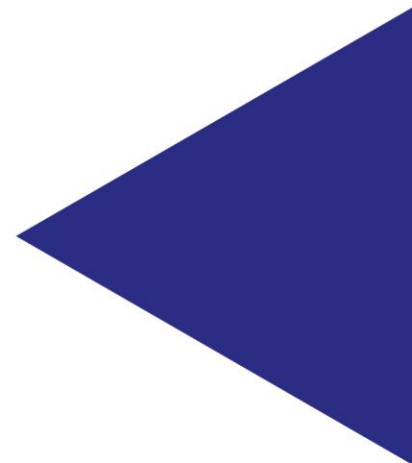
Leren lesgeven in een grootstedelijke context

PRAKTIJKGIDS LIO zij-instroom

Voor zij-instromers, praktijkbegeleiders en examinatoren praktijk

Juli 2025

Inhoud Praktijkgids

VOORWOORD	3
1. EINDKWALIFICATIES EN DE AMSTERDAMSE LEER-KRACHT-LIJN	4
2. LEERDOELEN LIO-STAGE	5
3. LERAAR IN OPLEIDING (LIO).....	5
3.1 <i>VERPLICHTINGEN VAN DE LIO-ZIJ-INSTROMER.....</i>	<i>5</i>
4. BEGELEIDING EN BEOORDELING	6
4.1 <i>OPSTELLEN LEERDOEL EN EIGEN BEOORDELINGSCRITE RIUM</i>	<i>6</i>
4.2 <i>BEGELEIDING TIJDENS DE LIO.....</i>	<i>7</i>
4.3 <i>BEOORDELING LIO-1 EN LIO-2.....</i>	<i>8</i>
5. BIJZONDERE SITUATIES.....	9
4.4 <i>ONVOLDOENDE BEOORDELING</i>	<i>9</i>
4.5 <i>ONVOLDOENDE HERKANSING.....</i>	<i>10</i>
6. RELATIE LIO-STAGE EN VERDERE AFRONDING VAN DE STUDIE	11
6.1 <i>AFRON DING ZIJ-INSTROOMTRAJECT PABO HVA: HET BEKWAAMHEIDSONDERZOEK</i>	<i>11</i>
7. PRAKTISCHE INFORMATIE	11
7.1 <i>PRIVACYWETGEVING EN HET MAKEN VAN BEELDOPNAMEN</i>	<i>11</i>

VOORWOORD

Aan het eind van het zij-instroomtraject laat de zij-instromer zien zich te hebben ontwikkeld tot een startbekwame leerkracht: een leerkracht die in de praktijk onderwijs aan een groep kan verzorgen, kan ontwikkelen, vormgeven, organiseren en die de gemaakte keuzes inhoudelijk kan verantwoorden. Kennis, vaardigheden en attitude moeten dan zodanig zijn ontwikkeld en geïntegreerd dat de zij-instromer zelfstandig kan functioneren in de complexe, dagelijkse beroepspraktijk.

Gedurende het opleidingstraject wordt het functioneren van de zij-instromer in de onderwijspraktijk vanuit de opleiding twee maal beoordeeld, bij de beoordeling LIO-1 (halverwege het opleidingstraject) en LIO-2 (aan het eind van het traject). De zij-instromer functioneert bij het voldoende afronden van LIO-2 in de praktijk op het niveau van een startbekwame leerkracht.

In deze Praktijkgids LIO Zij-instroom staat alle benodigde informatie rondom de LIO-fase. Deze gids is bestemd voor de volgende personen:

- de LIO (Leraar In Opleiding): de zij-instromer die aan het einde van het opleidingstraject het niveau van een startbekwame leerkracht moet aantonen;
- de LIO-praktijkbegeleider: de persoon die frequente en structurele begeleiding 'op de werkplek' biedt;
- de schoolopleider: de beoordelaar en begeleider vanuit een van de Opleidingsscholen¹ Pabo HvA;
- de stagedocent (= docent vanuit de pabo) : de beoordelaar/ examiner bij niet-Opleidingsscholen Pabo HvA;
- de directie van de stageschool waar de zij-instromer werkzaam is;
- (kern)docenten Pabo HvA;
- medewerkers van het stagebureau.

Op de stagewebsite staan alle ondersteunende documenten voor de LIO-fase. Bijvoorbeeld:

- Een link naar de Amsterdamse Leer-Kracht-Lijn en een WORD document van de Amsterdamse Leer-Kracht-Lijn.
- De beoordelingsformulieren LIO-1 en LIO-2 voor de zij-instroom.
- Het lesvoorbereidingsformulier.

De link naar het stagebureau is: <https://www.hva.nl/samenwerken/stagebureaus/pabo>

Namens de Pabo HvA,

Mieke Roos Programmaleider Samen Opleiden

Amsterdam, 8 juli 2025

¹ Amstelwijs, ASKO, AWBR, ESPRIT, Florente, INNOORD, Montessori Haarlemmermeer, OOAD, STAIJ, STWT, Zaan Primair, ZONOVA.

1. EINDKWALIFICATIES en de AMSTERDAMSE LEER-KRACHT-LIJN

In intensieve samenwerking met het werkveld leidt de Pabo HvA studenten en zij-instromers op in en voor het basisonderwijs in de grootstedelijke context van Amsterdam. Hierbij zijn de eindkwalificaties zoals we die hebben geformuleerd in de Amsterdamse Leer-Kracht-Lijn (ALKL) leidend. Deze ALKL is onze vertaling van de *bekwaamheidseisen* voor leraren, door het ministerie van OC&W. De ALKL hebben we samen met het werkveld ontwikkeld.

De Amsterdamse Leer-Kracht-Lijn (ALKL) wordt gebruikt bij de begeleiding van studenten en zij-instromers van Pabo HvA. De ALKL helpt de leerkracht in opleiding om de eigen ontwikkeling tot leerkracht in professionele termen te duiden, onderbouwen en verantwoorden. Het is een gespreks- en reflectie-instrument en bestaat uit drie dimensies: het *primaire proces*, de *brede professionele basis* en de *professionele identiteit*.

Bij de eerste twee dimensies, het primaire proces en de brede professionele basis, hebben we beschreven *wat* een leerkracht moet kunnen. *Hoe* de leerkracht dit doet verschilt per onderwijscontext en onderwijsvisie. ‘Onderwijs ontwerpen’ bijvoorbeeld is anders ingericht op een montessorischool dan op een daltonschool, en ook wordt het in een kleuterklas op een andere wijze vormgegeven dan in een groep 8. De leerkracht (in opleiding) stemt de *hoe*-vraag af op de eigen onderwijscontext en op basis van theorie. In de derde dimensie -professionele identiteit- komen alle aspecten van het beroep leerkracht samen.

In de Amsterdamse Leer-kracht-Lijn is een vertaling gemaakt naar de diverse fasen in de professionele ontwikkeling. Gedurende de opleiding zijn drie niveaus te onderscheiden:

1. **Beginnend:** het geven van enkelvoudige lessen onder begeleiding van de mentor.
2. **In ontwikkeling:** het geven van meerdere lessen, lessenseries en/of verzorgen van onderwijs in dagdelen/hele dagen onder begeleiding van de mentor.
3. **Startbekwaam:** het zelfstandig verzorgen van ten minste twee dagen onderwijs terwijl de mentor niet aanwezig is in de klas.
4. **Bekwaam** (de eerste jaren als startende leerkracht): het omgaan met complexe situaties binnen en buiten de klas.

Afgestudeerden van Pabo HvA moeten aan het eind van hun opleiding ten minste voldoen aan de kolom Startbekwaam. De daaropvolgende kwalificatie ‘**bekwaam**’ biedt de zij-instromer aanknopingspunten om de eigen ontwikkeling in perspectief te plaatsen van datgene wat er uiteindelijk – na een aantal jaren werkervaring - wordt verwacht van een leerkracht basisonderwijs. Tijdens en na afloop van de opleiding kan de zij-instromer dit document in het kader van ‘een leven lang leren en ontwikkelen’ blijven gebruiken voor de verdere ontwikkeling binnen het beroep. De Amsterdamse Leer-Kracht-Lijn is te vinden op [deze pagina](#). Hier is ook een kennisclip beschikbaar over de opzet van de ALKL en verschillende handleidingen voor studenten, zij-instromers en schoolopleiders bij de digitale versie.

2. LEERDOELEN LIO-STAGE

Tijdens de LIO-stage staan de volgende leerdoelen centraal:

De zij-instromer:

- heeft door middel van zijn houding, gedrag en communicatie overzicht en overzicht over de groep;
- beschikt over een pedagogisch repertoire om een veilige en stimulerende leeromgeving aan te bieden die aansluit bij de mogelijkheden van de kinderen in de groep;
- begeleidt, stimuleert en motiveert leerlingen door het creëren van een rijke en uitdagende leeromgeving;
- de zij-instromer zorgt voor een taakgerichte werksfeer waarbij hij/zij tijdens de voorbereiding en evaluatie gebruik maakt van het systematisch volgen en analyseren met behulp van het leerlingvolgsysteem;
- de zij-instromer werkt constructief en professioneel samen met collega's;
- de zij-instromer bespreekt helder en open de ontwikkeling van leerlingen;
- de zij-instromer kan zijn onderwijs verantwoorden door het te verbinden aan de doorlopende leerlijnen en aan ontwikkelingen in het basisonderwijs;
- de zij-instromer kijkt kritisch naar het eigen handelen met het doel het onderwijs te verbeteren;
- de zij-instromer geeft blijk van een onderzoekende houding.

3. LERAAR IN OPLEIDING (LIO)

De LIO-fase zij-instromers

De zij-instromer heeft een aanstelling als leerkracht basisonderwijs, maar is tegelijkertijd in opleiding. Werken en studeren gaan hand in hand en het 'leren op de werkplek' is hierbij essentieel. We gebruiken daarvoor de term 'leraar in opleiding' (LIO) en hebben het over de 'LIO-fase'. Gedurende het opleidingstraject functioneert de zij-instromer zoveel mogelijk zelfstandig als leraar basisonderwijs in de eigen groep. De zij-instromer laat zien zich gedurende het traject te ontwikkelen tot een startbekwame leerkracht basisonderwijs.

De LIO-fase is verdeeld in twee perioden: LIO-1 en LIO-2. Beide perioden worden afgesloten met een beoordeling. De beoordeling van LIO-1 vindt plaats ongeveer halverwege het opleidingstraject als zowel de praktijkbegeleider als de zij-instromer van mening zijn dat de zij-instromer aan de eisen voor LIO-1 voldoet en dat deze beoordeeld kunnen worden.

Met het oog op LIO-2 wordt gewerkt aan dezelfde leerdoelen als bij LIO-1, alleen zijn deze leerdoelen dan op een hoger niveau geformuleerd. Op de beoordelingsformulieren zijn voorbeelden opgenomen van 'observeerbaar gedrag', dus van het gedrag dat de zij-instromer op het gewenste niveau kan laten zien.

3.1 Verplichtingen van de LIO-zij-instromer

Aan het eind van LIO-fase laat de zij-instromer zien dat wordt voldaan aan de gestelde eisen. Zie hiervoor de beoordelingsformulieren op de stagewebsite, die afgeleid zijn van de ALKL. De zij-instromer sluit aan bij en voegt in in de werkwijze van de school en houdt daarbij rekening met de leerdoelen die behaald moeten worden.

Aanvullend daarop formuleert de zij-instromer voor beide LIO-beoordelingen een eigen leerdoel. In paragraaf 4.1 wordt de werkwijze hieromtrent beschreven.

4. BEGELEIDING EN BEOORDELING

4.1 Opstellen leerdoel en eigen beoordelingscriterium

De LIO-fase wordt beoordeeld aan de hand van de beoordelingscriteria op het beoordelingsformulier LIO-1, respectievelijk LIO-2. Op dit beoordelingsformulier staan negen beoordelingscriteria vermeld die worden beoordeeld aan het eind van LIO-1 en LIO-2. De zij-instromer voegt daarnaast een persoonlijk accent toe, door een eigen (tiende) beoordelingscriterium te formuleren, gebaseerd op een persoonlijk leerdoel. De zij-instromer geeft in de kolom ernaast aan welk 'concreet waarneembaar gedrag' zichtbaar is wanneer is voldaan aan dit beoordelingscriterium. Het spreekt voor zich dat het beoordelingscriterium voor LIO-2 niet dezelfde is als dat voor LIO-1. De eigen leerdoelen geven de mogelijkheid een persoonlijk accent toe te voegen, gericht op de specifieke context waarin de zij-instromer werkzaam is. Het biedt de zij-instromer de mogelijkheid om zich verder te bekwamen in bepaalde schoolmethodes, onderwijsconcepten, specifieke didactiek, aanpakken in de klas of leeftijdsfase van het kind.

Opstellen leerdoelen

In het beoordelingsformulier werkt de zij-instromer het eigen *leerdoel*, het daaruit voortvloeiende eigen *beoordelingscriterium* en *bijbehorende voorbeelden van concreet waarneembaar gedrag* voor de LIO verder uit. De zij-instromer gebruikt daarbij de Amsterdamse Leer-Kracht-Lijn, niveau 'startbekwaam' als ontwikkelingsperspectief en neemt de eigen huidige ontwikkeling als vertrekpunt. De zij-instromer baseert zich bij het opstellen van dit leerdoel op de feedback die is ontvangen bij het geschiktheidsonderzoek en de Amsterdamse Leer-Kracht-Lijn en kijkt op basis daarvan wat er in de context van de LIO-fase concreet wordt gevraagd. De zij-instromer werkt tijdens de LIO-stage gericht aan de bekwaamheden die nog extra aandacht behoeven. De zij-instromer verwoordt in het beoordelingsformulier SMART² wat hij gaat doen om het gestelde leerdoel te behalen en formuleert een eigen beoordelingscriterium dat voortvloeit uit het leerdoel. De zij-instromer bespreekt de inhoud van het leerdoel met de praktijkbegeleider en de schoolopleider (of stagedocent). LIO-1 wordt pas beoordeeld en het cijfer van LIO-1 wordt pas ingevoerd als er een uitgewerkt leerdoel, beoordelingscriterium en voorbeelden van waarneembaar gedrag in het beoordelingsformulier staan.

Een voorbeeld van een uitwerking van het eigen leerdoel.

Leerdoel (SMART geformuleerd)
<i>Aan het einde van LIO-1 kan ik zelfstandig oudergesprekken voeren waarin ik een open houding heb en ruimte geef aan inbreng van ouders in het gesprek. Bovendien kan ik de ontwikkeling van de leerling en de gegevens uit het leerlingvolgsysteem helder communiceren naar de ouder. Ik ben tevreden wanneer mijn mentor bovenstaande punten (open houding, inbreng ouders en gegevens uit leerlingvolgsysteem helder communiceren) heeft geobserveerd aan de hand van observatieformulier 3.4 (voortgangsgesprek) en heeft geconcludeerd dat ik de gevraagde aspecten in de praktijk heb laten zien.</i>
Koppeling aan bekwaamheden en theorie
<p><i>Bekwaamheden:</i></p> <p><i>Samenwerken met omgeving, B:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>levert als gesprekspartner geregeld constructieve bijdragen;</i> - <i>communiceert op open wijze met ouders/verzorgers/derden en houdt rekening met en toont begrip voor hun achtergronden.</i> <p><i>Samenwerken met omgeving, D:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>bespreekt met ouders/verzorgers de voortgang en ontwikkeling van onderwijs en school</i> <p><i>Theorie:</i></p>

² Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden.

<ul style="list-style-type: none"> Lang, G., & Van der Molen, H. T. (2004). <i>Psychologische Gespreksvoering. Een basis voor hulpverlening</i>. Uitgeverij Boom/Nelissen. Hoofdstuk 6: Basisvaardigheden en hoofdstuk 7 Nuancerende vaardigheden Oostdam, R. & de Vries, P. (2014). <i>Samen werken aan leren en opvoeden</i>. Bussum: Uitgeverij Coutinho. Hoofdstuk 9: Tien succesfactoren in de samenwerking tussen ouders en school. Hoofdstuk 10: Communicatie tussen ouders en school. 	
<p>Welke concrete acties worden ondernomen om het gestelde leerdoel te behalen?</p> <p>Voor het eerste leerlingrapport:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zoals beschreven in leerdoel 2, verdiep ik mezelf in de individuele ontwikkeling(sbehoefte) van de leerling, door mijzelf te verdiepen in het leerlingvolgsysteem. Samen met de mentor analyseren van Cito-toetsen en groeicurves. Ik ben aanwezig bij de groepsbespreking. Ik kan de kennis uit het leerlingvolgsysteem, gesprekken met mentor en IB en analyse van de citoscores, gebruiken als bron voor de oudergesprekken. Ik lees het boek "Psychologische Gespreksvoering" en verdiep mij in de gesprekstechnieken die zijn aangeboden in jaar 3. Gezamenlijk voorbereiden van vier gesprekken, waarna ik deze zelfstandig voer. Bij de overige gesprekken ben ik (indien mogelijk) aanwezig. Ik observeer mijn mentor aan de hand van observatieformulier 3.4: voortgangsgesprek Ik laat mijn mentor mijn gesprek observeren aan de hand van observatieformulier 3.4: voortgangsgesprek. Evaluatie van de gesprekken met mentor en eventueel (trainings)ouder. <p>Eindgesprekken:</p> <ul style="list-style-type: none"> Evaluatiepunten van vorige gesprekken neem ik mee in de voorbereiding van de eindgesprekken. Eventuele aandachtspunten verdiep ik middels de literatuur. Zelfstandige voorbereiding van acht gesprekken. De voorbereiding wordt gecontroleerd door de mentor. Zelfstandig voeren van acht oudergesprekken. Deze gesprekken worden geëvalueerd met de mentor en eventueel (trainings)ouder. 	
<p>Beoordeling LIO</p>	
<p>Beoordelingscriterium³</p> <p>De zij-instromer is in staat helder en open gesprekken te voeren met ouders over de ontwikkeling van hun kind.</p>	<p>Voorbeelden van concreet waarneembaar gedrag</p> <ul style="list-style-type: none"> toont een open houding door niet-selectieve en selectieve vaardigheden in te zetten. geeft ouders ruimte voor eigen inbreng in het gesprek door open vragen te stellen.. communiceert helder over de ontwikkeling van de leerling, o.a. aan de hand van gegevens uit het leerlingvolgsysteem.

4.2 Begeleiding tijdens de LIO

Terwijl de zij-instromer tijdens de LIO-fase vrijwel zelfstandig voor de groep staat, moet er goede begeleiding in de school aanwezig zijn waar de zij-instromer op terug kan vallen. De zij-instromer wordt gedurende het zij-instroomtraject op de werkplek begeleid door de werkgever en op afstand op de opleiding.

4.2.1. Begeleiding vanuit de werkgever/ het schoolbestuur: de praktijkbegeleider

De werkgever koppelt bij aanvang van het opleidingstraject een praktijkbegeleider aan de zij-instromer. Deze praktijkbegeleider is voor de zij-instromer gedurende het zij-instroomtraject aanspreekpunt bij vragen, hij observeert met enige regelmaat in de klas en voert op structurele basis coachings- en feedbackgesprekken. In deze hoedanigheid heeft de praktijkbegeleider goed zicht op de professionele ontwikkeling van de zij-instromer. Daarnaast is hij ook contactpersoon voor de schoolopleider/ stagedocent, die de zij-instromer beoordeelt in de praktijk (zie par. 4.3). De wijze waarop de praktijkbegeleiding geregeld is, kan per bestuur enigszins verschillen. Het

³ Het eigen *beoordelingscriterium* en de *voorbeelden van concreet waarneembaar gedrag* worden overgenomen in het beoordelingsformulier LIO-1 (respectievelijk LIO-2).

is belangrijk dat de zij-instromer bij aanvang van het opleidingstraject weet wie de praktijkbegeleider is en dat hij een helder beeld heeft van de frequentie en de omvang van de begeleiding.

4.2.2. Begeleiding vanuit de opleiding: kerndocent en intervisie

Vanuit de opleiding wordt de zij-instromer op afstand begeleid door de kerndocent. Deze kerndocent is aanspreekpunt voor de zij-instromer wanneer er vragen zijn die betrekking hebben op de opleiding. Ook kan de zij-instromer met eventuele zorgen of problemen die gerelateerd zijn aan het opleidingstraject, bij de kerndocent terecht. De kerndocent verzorgt daarnaast regelmatig intervisiebijeenkomsten voor de zij-instromersgroep die hij onder zijn hoede heeft. Deze intervisie vindt plaats op de opleiding. De intervisiemomenten geven de zij-instromer de gelegenheid even afstand te nemen van de eigen praktijksituatie, ervaringen uit te wisselen met mede zij-instromers en kennis te nemen van de onderwijspraktijk op andere scholen. De zij-instromer verbreedt hierdoor de blik, leert over verschillende onderwijssituaties en leert kritisch te reflecteren op eigen en op andermans werkervaringen.

4.3 Beoordeling LIO-1 en LIO-2

De contexten waarbinnen zij-instromers werkzaam zijn, kunnen onderling verschillen; sommige zij-instromers zijn verbonden aan een Opleidingsschool waar Pabo HvA in het kader van 'Samen Opleiden in Amsterdam' intensief mee samenwerkt, andere zij-instromers werken bij een schoolbestuur dat geen deel uitmaakt van dat samenwerkingsverband. Hierdoor verschillen de beoordelingsprocedures die gehanteerd worden enigszins van elkaar. Kijk daarom in de volgende paragrafen goed welke situatie van toepassing is.

4.3.1 Zij-instromers werkzaam op een van de Opleidingsscholen van Pabo HvA⁴

De beoordeling van LIO-1 en LIO-2 wordt uitgevoerd door de schoolopleider. De directie van de school waar de zij-instromer werkzaam is (of degene aan wie deze taak is gedelegeerd) geeft samen met de mentor voorafgaand aan de beoordeling van LIO-1 en LIO-2 een schriftelijk advies op basis van de gestelde beoordelingscriteria. Hij/ zij doet dit door het beoordelingsformulier LIO-1 of LIO-2 in te vullen.

De schoolopleider beoordeelt uiteindelijk de stage door middel van het invullen van het definitieve LIO-beoordelingsformulier en het toekennen van het cijfer. De schoolopleider baseert zich bij het eindoordeel op de schriftelijke adviesbeoordeling van de directeur en op de gegevens van de eigen stage- en lesbezoeken. De instituutopleider voert voor de zij-instromers de studiepunten in in SiS en zorgt ervoor dat het beoordelingsformulier bij het stagebureau terecht komt ter archivering.

4.3.2 Zij-instromers werkzaam op een niet-Opleidingsschool (of op een Opleidingsschool die geen samenwerkingsverband heeft met Pabo HvA)

Zij-instromers die werkzaam zijn op een niet-Opleidingsschool, worden voor de beoordeling gekoppeld aan een stagedocent ('examinator praktijk') vanuit de Pabo HvA. Aan de start van het traject vindt op initiatief van de stagedocent een kennismakingsgesprek plaats op de HvA. Gedurende de twee jaar dat het zij-instroomtraject in beslag neemt, vinden vier lesbezoeken plaats. De eerste twee lesbezoeken worden afgelegd in het eerste jaar, waarin de LIO-1 beoordeling centraal staat. Het eerste lesbezoek is ontwikkelingsgericht van aard en vindt plaats wanneer het jaar ongeveer halverwege/ driekwart is. Op basis van de indruk van dit lesbezoek, wordt besloten of de beoordeling van LIO-1 binnenkort plaatsvindt. Is dit het geval, dan wordt een afspraak voor het tweede lesbezoek gemaakt, dat nog in hetzelfde schooljaar wordt gepland. Indien dit echter nog wat te vroeg is, gaat de zij-

⁴ Amstelwijjs, ASKO, AWBR, ESPRIT, Florente, INNOORD, Montessori Haarlemmermeer, OOAD, STAIJ, STWT, Zaan Primair, ZONOVA.

instromer met de ontwikkelpunten aan de slag en neemt hij contact op met de beoordelaar wanneer hij samen met de praktijkbegeleider vindt dat het wél tijd is. Er zal dan in een later stadium een afspraak gemaakt worden voor het beoordelen van LIO-1.

Het tweede lesbezoek vindt idealiter aan het eind van het eerste jaar plaats en heeft een beoordelend karakter. Ter voorbereiding van dit bezoek schrijft de directie in overleg met de praktijkbegeleider een schriftelijk advies voor de stagedocent, in de vorm van een ingevuld LIO-1 beoordelingsformulier. De stagedocent neemt deze indruk mee in zijn definitieve beoordeling. Na afloop van het lesbezoek wordt, in aanwezigheid van de praktijkbegeleider, de beoordeling besproken. De stagedocent maakt de definitieve beoordeling op en voert het cijfer in in SIS.

In het tweede (en laatste) schooljaar vinden het derde en vierde lesbezoek plaats, waarin de beoordeling van LIO-2 centraal staat. Ook nu is het eerste lesbezoek (dat ongeveer halverwege het schooljaar plaatsvindt) ontwikkelingsgericht en heeft het tweede lesbezoek (op driekwart van het schooljaar) een beoordelend karakter. Na het ontwikkelingsgerichte (derde) bezoek wordt, voorafgaand aan het laatste (vierde) bezoek, heeft de directie een lesbezoek gebracht bij de zij-instromer en is er een functioneringsgesprek gevoerd. Ook nu stelt de directeur samen met de praktijkbegeleider een adviesbeoordeling op. Bij het laatste lesbezoek wordt verwacht dat de praktijkbegeleider zowel bij de lesuitvoering als bij het nagesprek waarin de beoordeling besproken wordt, aanwezig is. De stagedocent maakt ook nu de definitieve beoordeling op en voert het cijfer in in SIS.

5. BIJZONDERE SITUATIES

Er zijn omstandigheden waarin moet worden afgeweken van de gangbare procedure. Hierbij kunnen persoonlijke omstandigheden van de zij-instromer een rol spelen, maar ook binnen de basisschool kan een situatie zijn ontstaan waardoor het niet mogelijk is om op dezelfde weg verder te gaan. In alle gevallen moet contact worden opgenomen met de schoolopleider/ stagedocent om vervolgstappen te bespreken. Het is belangrijk niet te lang met deze stap te wachten.

4.4 Onvoldoende beoordeling

Als LIO-1 of LIO-2 met een onvoldoende wordt beoordeeld, heeft de zij-instromer recht op een herkansing. De werkgever kijkt samen met de zij-instromer en de schoolopleider/ stagedocent welke context hiervoor passend is. Indien er zorgen zijn rondom de ontwikkeling van de leerkrachtvaardigheden van de zij-instromer, dan is het de verantwoordelijkheid van de werkgever om de zij-instromer extra te ondersteunen in de leer- en ontwikkelbehoefte. Wanneer er sprake is van een verstoorde interactie met de groep, kan in onderling overleg worden besloten dat het wenselijk is om in een andere groep het zij-instroomtraject te continueren.

De paragrafen hieronder beschrijven per variant wat de procedure is in het geval van een onvoldoende LIO-beoordeling.

4.4.1 *Zij-instromers werkzaam op een van de Opleidingsscholen van Pabo HVA*⁵

In het geval van een onvoldoende LIO-beoordeling, zal de schoolopleider in het beoordelingsgesprek duidelijk aangeven aan welke leerkrachtvaardigheden gewerkt dient te worden om wél een voldoende te behalen en hij zal dit concreet formuleren in het beoordelingsformulier. De zij-instromer gaat in de daaropvolgende periode actief aan de slag met het werken aan deze vaardigheden, door in veel situaties te oefenen en door zich te verdiepen in relevante literatuur. De praktijkbegeleider observeert in deze periode gericht, coacht en geeft feedback op deze ontwikkelpunten. Wanneer zowel de praktijkbegeleider als de zij-instromer menen dat het functioneren nu wél aan de gestelde criteria voldoet, nemen zij contact op met de schoolopleider en wordt een nieuw beoordelingsmoment afgesproken. De werkwijze is gelijk aan de eerder beschreven aanpak (zie par. 4.3.2).

4.4.2 *Zij-instromers werkzaam op een niet-Opleidingsschool (of op een Opleidingsschool die geen samenwerkingsverband heeft met Pabo HVA)*

In het geval van een onvoldoende LIO-beoordeling, zal de stagedocent ('examinator praktijk') in het beoordelingsgesprek duidelijk aangeven aan welke leerkrachtvaardigheden gewerkt dient te worden om wél een voldoende te behalen en hij zal dit concreet formuleren in het beoordelingsformulier. De zij-instromer gaat in de daaropvolgende periode actief aan de slag met het werken aan deze vaardigheden, door in veel situaties te oefenen en door zich te verdiepen in relevante literatuur. De praktijkbegeleider observeert in deze periode gericht, coacht en geeft feedback op deze ontwikkelpunten. Wanneer zowel de praktijkbegeleider als de zij-instromer menen dat het functioneren nu wél aan de gestelde criteria voldoet, nemen zij contact op met de stagedocent en wordt een nieuw beoordelingsmoment afgesproken. De werkwijze is gelijk aan de eerder beschreven aanpak (zie par. 4.3.2).

4.5 Onvoldoende herkansing

Indien ook de volgende beoordeling van de LIO onvoldoende is en er sprake is van een stagnerende ontwikkeling, is het de verantwoordelijkheid van de werkgever om met de zij-instromer te bepalen wat het vervolg zal zijn. In dit geval is er altijd sprake van studievertraging.

4.6 Bezwaar

Als een zij-instromer het niet eens is met een onvoldoende beoordeling, dan kan hij zich wenden tot de examencommissie. De examencommissie zal geen inhoudelijk oordeel geven over de LIO-beoordeling, maar controleren of er is beoordeeld in overeenstemming met de procedure.

⁵ Amstelwijjs, ASKO, AWBR, ESPRIT, Florente, INNOORD, Montessori Haarlemmermeer, OOAD, STAIJ, STWT, Zaan Primair, ZONOVA.

6. RELATIE LIO-STAGE EN VERDERE AFRONDING VAN DE STUDIE

6.1 Afronding zij-instroomtraject Pabo HvA: het bekwaamheidsonderzoek

Naast de LIO-stage ronden zij-instromers van Pabo HvA de studie af met het Bekwaamheidsonderzoek. Het bekwaamheidsonderzoek vormt de afsluiting van het zij-instroomtraject. In dit eindgesprek staat de ontwikkeling van de zij-instromer tot startbekwame leerkracht basisonderwijs centraal. De startbekwame leerkracht is in staat om op metaniveau te spreken over de ontwikkeling van de eigen kennis, vaardigheden en attitude. Het bekwaamheidsonderzoek wordt afgenomen door twee examinatoren: een examiner vanuit de opleiding en een vanuit het werkveld. Beide examinatoren zijn gedurende het laatste studiejaar niet betrokken geweest bij de begeleiding van de zij-instromer in de praktijk of op de opleiding. Getoetst worden hbo denk- en reflectievaardigheden (verbinding theorie en praktijk en vice versa, transfer, oordeelsvorming) en leervaardigheden om zich op zelfstandige wijze verder te ontwikkelen binnen het beroep. In het gesprek wordt teruggeblikt op de professionele ontwikkeling, ingezoomd op het actuele handelen in de groep en zal worden besproken hoe de persoonlijke visie op onderwijs de ontwikkeling stuurt en gestalte krijgt in het leerkrachthandelen. De zij-instromer wordt beoordeeld aan de hand van beoordelingscriteria die zijn afgeleid van het niveau 'startbekwaam' van de ALKL.

7. PRAKTISCHE INFORMATIE

7.1 Privacywetgeving en het maken van beeldopnamen

Beeldopnamen zijn essentieel in het leerproces van de leraar in opleiding. Zij-instromers filmen zichzelf en reflecteren op hun leerkracht handelen in de klas. Deze beeldopnamen van de eigen dagelijkse praktijk vormen een krachtig middel om beroepsvaardigheden van professionals (in opleiding) te ontwikkelen. In de relatie met onze Opleidingsscholen verwachten we dat het kunnen opnemen van beelden voor opleidingsdoeleinden goed geregeld is door de scholen. Met de besturen waarmee we samenwerken in het kader van 'Samen Opleiden in Amsterdam' zijn afspraken gemaakt over het maken van beeldopnamen en de privacywetgeving^[1].

^[1] Zie hiervoor Protocol Beeldopnamen FOO:

<https://www.hva.nl/binaries/content/assets/subsites/werkplekieren/protocol-opnamen-hva-foo-en-opleidingsscholen-2018-09-04.pdf>